

Aan de raad van de gemeente Lopik
Postbus 50
3410 CB Lopik

DATUM	17 december 2020	TEAM	BEI / IBT Financieel Toezicht
NUMMER	821CB48A	REFERENTIE	D. den Ouden
UW BRIEF VAN	12 november 2020	DOORKIESNUMMER	06 – 409 553 21
UW NUMMER		E-MAILADRES	David.den.Ouden@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2021

Geachte raad,

U heeft ons in het kader van het financieel toezicht de jaarrekening 2019, begroting 2021 en meerjarenraming 2022 – 2024 toegezonden. Aan de hand van de ingezonden begroting hebben wij de financiële positie van uw gemeente beoordeeld. Dit oordeel is belangrijk voor ons besluit over de in te stellen toezichtvorm voor komend begrotingsjaar: repressief toezicht of preventief toezicht. In deze brief informeren wij u over de toezichtsvorm 2021 van uw gemeente.

Doel van het toezicht

Het doel van het interbestuurlijk toezicht (IBT) is het waarborgen van de kwaliteit van het openbaar bestuur en ervoor te zorgen dat burgers erop kunnen blijven vertrouwen dat de overheid haar taken goed uitvoert. Financieel toezicht is één van de domeinen binnen het IBT en draagt bij aan een financieel gezonde huishouding van uw gemeente. Repressief toezicht is het uitgangspunt. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en de begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren.

Toetsingscriteria

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten), van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 9 maart 2020).

Bevindingen en beoordeling

Wij hebben de begroting 2021 en de jaarrekening 2019 van uw gemeente tijdig ontvangen en beoordeeld op structureel en reëel begrotingsevenwicht. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. In het geval de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2021: **Repressief toezicht***

Uw programmabegroting is in 2021 weliswaar financieel niet in evenwicht, maar dit evenwicht wordt in de meerjarenraming hersteld. Vanaf 2022 is uw begroting structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee is voldaan aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig.

Wel verzoeken wij u om ons:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling toe te sturen;
- de documenten uit de budgetcyclus toe te sturen, zoals de kadernota en de voor- en najaarsrapportage.

Op basis van deze stukken zijn wij vanuit onze rol als toezichthouder in staat de ontwikkelingen rond de financiën van uw gemeente te blijven volgen.

Op 2 november jl. heb ik met uw wethouder financiën, de heer Spelt, gesproken over de financiële situatie van de gemeente Lopik. Dit naar aanleiding van het zorgelijke beeld dat naar voren kwam in de concept-begroting. Wij volgen dan ook met belangstelling de ontwikkelingen en besluitvorming rondom de toekomst van Lopik.

De toekomst van Lopik

In 2019 bent u gestart met het traject 'Waardevol Lopik', waarin een start werd gemaakt om te werken aan een toekomstbestendig Lopik. In maart 2021 zult u het gesprek over de toekomst van Lopik voortzetten. Hierbij zal de te bepalen strategie over de toekomst en de organisatievorm van uw gemeente besproken worden. De keuzes die hier gemaakt gaan worden, zullen ook impact hebben op de financiën van uw gemeente. Hoewel de keuzes nog niet bekend zijn, zeker is dat de te maken keuzes forse impact zullen hebben op uw gemeente. Wij vragen u daarom ons op de hoogte te houden van deze strategische discussie en ontwikkelingen omtrent de 'Toekomst van Lopik'.

Aandachts- en verbeterpunten

Wij hebben ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht gevormd met behulp van de in het GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen, waaronder de toetspuntenlijst. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u kortheidshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

De toetsing van uw begroting en meerjarenraming aan dit kader geeft aanleiding tot de volgende aandachts- en verbeterpunten:

- **Kapitaalgoederen, beheerplannen (vraag 7 toetspuntenlijst)**
Als richttermijn voor een actueel beheerplan wordt maximaal vijf jaar ten opzichte van het begrotingsjaar gehanteerd. Een beheerplan dat gehanteerd wordt bij de begroting 2021 mag dus niet eerder vastgesteld zijn dan in 2016. Uw raad kan gemotiveerd afwijken van deze vijf jaar, mits dit opgenomen is in de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen". Uit de beoordeling van uw begroting komt naar voren dat u op meerdere terreinen de beheerplannen in 2021 moet gaan actualiseren. Dit zal wellicht financiële consequenties met zich meebrengen.
- **Realiteit van de ramingen ombuigingen en taakstellingen (vraag 10 toetspuntenlijst)**
Ombuigingen en taakstellingen worden beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Dit betekent dat beoordeeld wordt of uw bezuinigingen en taakstellingen concreet onderbouwd zijn en op programmaniveau zijn ingevuld.

Voor de jaren 2021 tot en met 2024 heeft u besloten tot forse dekkingsmaatregelen. Door het aantal ombuigingsmaatregelen in combinatie met de hoogte hiervan, zien wij dit als aandachtspunt. Het openhouden van het zwembad heeft ervoor gezorgd dat er op meer terreinen bezuinigd diende te worden dan in eerste instantie de planning was. Deze ombuigingen en taakstellingen hebben wij beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Hierbij hebben we vastgesteld dat uw bezuinigingen en taakstellingen concreet en op programmaniveau zijn ingevuld. Ook is gekeken naar de onderbouwing van de ramingen. Zowel de hardheid en haalbaarheid als de onderbouwing hebben wij als voldoende beoordeeld.

Wij vragen u ons actief te informeren over de voortgang van het bezuinigingstraject en over eventuele ontwikkelingen die van negatieve invloed zijn op het financieel herstel.

- **Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit**

In de 'Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing' heeft u vastgesteld dat het uitgangspunt een structurele en incidentele weerstandsratio met als streefcijfers 1,0 is. Op deze manier weet u de continuïteit van het bestaande beleid en dienstverlening te waarborgen. De weerstandsratio zoals deze vermeld staat in de begroting 2021 betreft 1,08.

Door de komende jaren de onroerendzaakbelasting te verhogen, neemt de onbenutte belastingcapaciteit af. Dit heeft invloed op de structurele weerstandscapaciteit. Het verloop van de reserves laat een dalende trend zien, wat invloed heeft op de incidentele weerstandscapaciteit. Dit alles geeft een zorgelijk beeld over hoe de weerstandsratio zich over de komende jaren zal ontwikkelen. In de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft u aan dat, indien de overall-ratio (structureel en incidenteel) afwijkt van de streefwaarde, er maatregelen voorgesteld worden door het college aan de raad. We verwachten van u dat u uw weerstandsratio blijft monitoren en dat u ons actief informeert over de voortgang van het weerstandsvermogen.

- **Inzet incidentele middelen voor structurele uitgaven**

De gemeente Lopik heeft de afgelopen jaren veelal met incidentele gelden taken uitgevoerd. Dit heeft tot gevolg dat aanvankelijk incidentele uitgaven structureel zijn geworden, maar zonder structurele dekking. In de kadernota 2021 heeft u hier invulling aan gegeven. Verschillende incidentele taken zijn structureel verwerkt met structurele dekking. Wij zien dan ook dat hier op een juiste manier invulling aan wordt gegeven. In de begroting 2021 merken wij op dat onder andere de post inhuur nog als incidentele post wordt beschouwd, terwijl inhuur voor een deel een structureel karakter heeft.

Wij verzoeken u bij de volgende begroting en meerjarenraming met het voorgaande rekening te houden en te verwerken in uw stukken.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2021 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden. Daarnaast ontvangt uw wethouder financiën in het eerste kwartaal van 2021 een uitnodiging van ons om een toelichting te geven op de actuele financiële situatie van de gemeente. Dit als opmaat voor onze monitoring hoe de gemeente aan de slag gaat met de gesignaleerde aandachts- en verbeterpunten.

Wenst u een uitgebreidere toelichting op onze bevindingen, of heeft u vragen over de financiële positie van uw gemeente? Neem dan contact op met David den Ouden.

Tenslotte

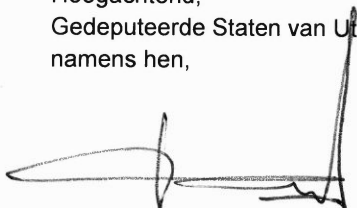
Wij willen ook stil staan bij de huidige tijd en het financiële toekomstperspectief. Covid19 heeft veel teweeg gebracht. Niet alleen maatschappelijk maar ook financieel. Voor een groot aantal gemeenten voelt het als de spreekwoordelijke "druppel die de emmer" doet overlopen. Immers, gemeenten zijn nog hard aan de slag om tegenvallers binnen het sociaal domein op te lossen. We zien dat de financiële problemen van de gemeenten zich opstapelen. Dit gevoegd bij het besef dat we niet weten welke uitdagingen ons nog te wachten staan, maakt het financieel perspectief extra onzeker. Afgelopen jaar hebben we, als provincie, op verschillende wijzen op rijksniveau aandacht gevraagd voor de financiële situatie van de Utrechtse gemeenten. We blijven dit doen daar waar mogelijk. Samen met u!

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijke toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de interactieve IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht/interbestuurlijktoezichtkaart. Deze brief wordt vanaf 1 maart 2021 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

R.C.L. (Robert) Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.

